

Aktivitetshefte om **TYRKIA**

RESSURSER FOR BARN OG UNGDOM I MENIGHETER SOM HAR MISJONSPROSJEKT I TYRKIA

stefanus
alliansen

Mat fra Tyrkia

Barn i Tyrkia liker godt noe som ligner på Pizza og heter «Pide». Denne deigen er på samme måte som pizza dekket med ost, kjøtt o.l. Men det er ikke tomatsaus på, slik som vi er vant til. Den er også formet litt annerledes ved at den er lang og oval og har spisse ender.

Ingredienser:

30 g gjær
1/4 liter lunket vann
2 ts sukker
500 g hvetemel
1 ts salt
1 eggeplomme
30 g sesamfrø
30 g sesamfrø

Tilberedning:

Løs gjæren i halvparten av vannet og litt sukker. Sikt melet i en skål og tilsett salt. Rør godt sammen. Tilsett vannet som er igjen, og elt deigen slik at den ikke lenger henger fast i hånda di. La den heve i cirka 20 minutter. Lag deigen så tynn som mulig og form den som du ser på bildet over.

La et rutemønster på overflaten med en finger dyppet i olje.

Rør sammen eggeplommen, olivenolje og 1 ts sukker og bruk blandingen til å pensle brødet med og dryss sesamfrø rundt hele brødet. Stek brødet i ca 20 minutter til det er gyldent.

Aktivitet: Bibelvers kode

Tyrkiske kristne kan gå igjennom vanskelige ting fordi de tror på Jesus. Bruk disse hemmelige kodene til å se hva som kan oppmuntre mennesker som opplever vanskeligheter på grunn av sin tro! Lær gjerne bibelverset utenat.

 1L 3L 5M 4N 1L 2M 5M 2L 4L 3N 2L 3M

 1M 2N 1L 4N 1N 4M 4N 3M 3N 5L 4L

 4N 2L 3M 1N 5M 2L 4L 2M

Løsningen finner du i Filipperbrevet 4:13

	1	2	3	4	5
L	A	E	L	R	Ø
M	I	K	G	O	T
N	S	H	J	M	

Den virkelige julenissen

Vår julenisse har utgangspunkt i en virkelig person som het Nicholas. Men, Nicholas brukte hverken rød drakt eller hadde reinsdyr som fremkomstmiddel.

Nicholas bodde i en by som ligger i dagens Tyrkia. Han ble født i en by som heter Myra ca 200 år etter Jesus ble født. Den gangen lå Myrna i det romerske imperiet.

Nicholas vokste opp som foreldreløs, for foreldrene hans døde da han var veldig liten. Som voksen ble han en kjent kristen leder i sitt område.

Forfølgelse

En av lederne i Romerriket, Diocletian, mente at de kristne ikke burde få lov til å tro på Jesus slik de gjorde. Og Nicholas, som var en kjent kristen leder, måtte i fengsel på grunn av at han trodde på Jesus. Det var også mange andre kristne som led under keiser Diocletians styre.

Senere kom en hersker ved navn Konstantin til makten. Han var ikke redd for de kristne, og lot Nicholas og mange andre som trodde på Jesus bli sluppet fri fra fengsel. Nicholas fortsatt og hjelpe barn som var foreldreløse, men etter hvert skulle han møte nye utfordringer.

Arius

En kirkeleder som het Arius begynte å spre usannheter om den kristne tro. Han mente blant annet at Jesus ikke virkelig var Gud.

Lederen Constantin ønsket å ha et møte om dette, hvor alle de store kirkelederne snakket sammen om dette tema.

Kirkemøtet ble holdt i en by som heter Nikea i år 325. Til dette møtet kom alle de store kirkelederne i landet, også Nicholas var innbudt til dette møtet (i følge tradisjonen om ham).

På møtet stod Arius opp og begynte å synge en sang om at Jesus ikke var Gud. Dette var en stor fornærmelse for de andre som trodde at Jesus var sant Gud og sant menneske, så Nicholas gikk frem og klasket til Arius i ansiktet.

Selv om mange var enige i at Arius hadde fornærmet de kristne, var det likevel ikke lov å slå noen. Så Nicholas mistet jobben som kirkeleder på grunn av det han hadde gjort. Men han sluttet aldri å hjelpe mennesker i nød. Etter mange år fikk han igjen lov til å bli en kristen leder.

Tyrkisk godteri og oppskrifter

Prøv et nytt godteri

Tyrkia dyrker mye av verdens beholdning av pistasje – og hasselnøtter. Også andre nøtter blir dyrket i Tyrkia, slik som mandler, valnøtter og vannkastanjer.

Tyrkia produserer også rosiner, druer, aprikos, fiken, granateple, kirsebær, solsikkefrø, gresskarkjerner, vannmeloner, oliven, appelsiner og sukkerroer. Kanskje du kan prøve å smake på noe av det de dyrker i Tyrkia?

Tyrkiske barn har en måte å signalisere at de liker maten på. Alle fingrene på den ene hånden rører tuppen av tommelen. Prøv dette tegnet neste gang du spiser noe godt!

Simit

Dette er en populær snack i Tyrkia.

Bland 1 kopp mel og $1\frac{1}{4}$ spiseskje med salt. Ta videre 1 spiseskje oliven olje, 2 spiseskjeer med mykt smør, 2 spiseskje varmt vann, 4 spiseskjeer melk og 1 egg. Rør dette sammen til du får en deig. La den hvile. Rull ut deigen til den blir som en slange, og heft endene sammen slik at det blir en sirkel og la den hvile litt igjen. Smør med egg og strø sesamfrø over. Du får ca 8 Simit av denne deigen. Stek det i ca 25 min på 200 grader.

commons.wikimedia.com

Turkish delight

Turkish delight er et godteri som blant annet dukker opp i C.S Lewis sin Løven, heksa og klesskapet.

Ta to poser med gelantinpulver i en $1\frac{1}{2}$ kopp med kaldt vann. Rør rundt og la det hvile i 10 min.

Bland forsiktig $1\frac{1}{4}$ kopp med vann, 1 kopp sukker, 1 spiseskje maismel, juice fra en appelsin og juice fra en sitron. Ha alt i en kjele. Kok det forsiktig opp og tilsett gelantin miksturen. La det koke forsiktig i 20-25 minutter. Rør forsiktig et par ganger.

Hell det så opp i en smurt brødform, og la det stå i rom temperatur til den har stivnet. Skjær det opp i små biter og rull i sukker eller melis før servering.

flickr.com

Noas ark og tradisjonelle Tyrkiske leker

Aktivitet med Noas ark

Har du hørt om Noas ark. I 1.Mos 8 kan du lese om da arken ble stående på Araratfjellet. Og det ligger faktisk i Tyrkia. Kopier bildene med dyrene i vinduene og Noas ark på nestes side. Be barna farge både dyrene og arken. Åpne så vinduene i arken ved å kutte forsiktig med en spiss saks, eller kniv. Lim så arket med dyrene på bak arken. Når du åpner vinduene kan du se hvilke dyr som er med i båten!

Noas grøt – lag en matrett som Noa lagde!

I følge Tyrkiske legender var det nesten slutt på all maten i båten da Noa nådde land. Men likevel ønsket de å feire. Så de samlet det de hadde igjen av mat og lagde en slags grøt.

Tyrkiske familier spiser fortsatt denne retten:

1 kopp bygg (hurtigkokt) og tilsett vann. La dette koke på medium varme til grøten er ferdig. Tilsett så 1 kopp pasta penne, og 1 kopp kikerter. Tilsett også $\frac{3}{4}$ kopp aprikos kuttet i småbiter, $\frac{1}{2}$ kopp rosiner, $\frac{1}{2}$ kopp rosiner, $\frac{1}{2}$ kopp tørkede fiken kuttet i biter, $\frac{1}{2}$ kopp sukker. La dette koke opp til det har blitt en skikkelig grøt. Skal serveres kald med valnøtter og mandler på toppen.

Dyrespill

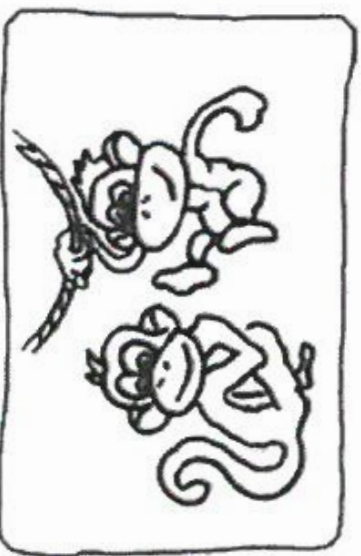
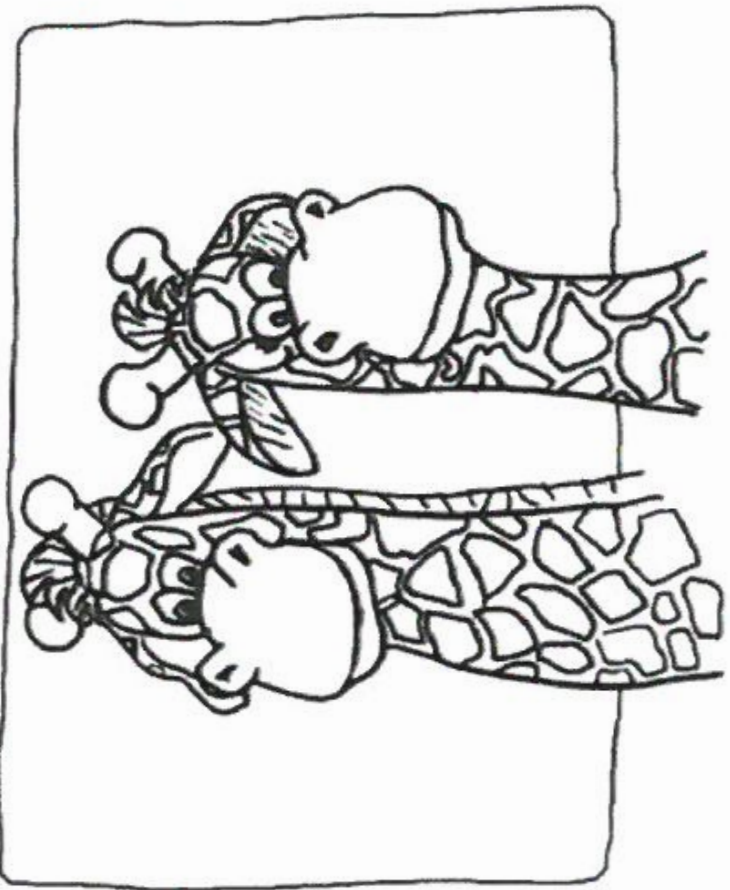
Forberedelse: Lag kort med bilder eller navn på dyr. Velg dyr som har lett gjenkjennelige lyder. Tegn hvert dyr på to kort.

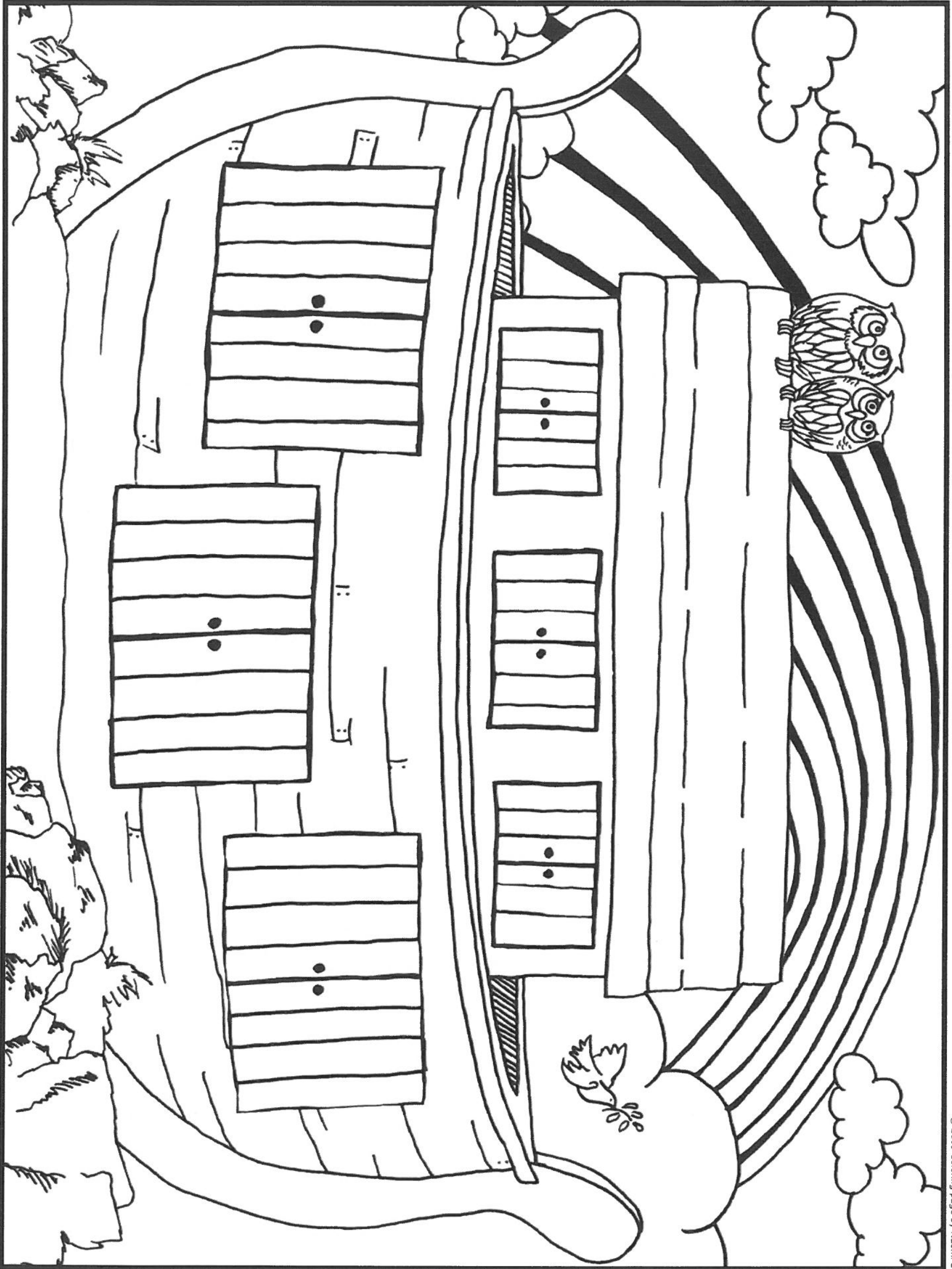
Instruksjon: Begynn med samme antall deltagere som kort. Hvis det er flere deltagere kan dere dele dere inn i grupper. Gi hver spiller et kort og be dem holde bildet gjemt. Spillerne prøver å finne sitt matchende dyr ved å gå rundt å lage den lyden som dyret lager. Når de finner sin «make» kan de gå til det stedet som skal være Noas ark. Spillet er over når alle er i arken.

© 2009 Coloring page by Naomi S

Tradisjonelle Tyrkiske spill

Oljebryting

Tyrkiske barn liker fotball, basketball, volleyball og andre sportsaktiviteter som vi liker i Norge. I Tyrkia har de også noen sportsgrener som vi ikke har andre steder i verden. Oljebryting er en av dem. Bryterne dekker seg selv med olje, noe som gjør det vanskelig for motstanderen å få skikkelig tak i dem. Dette er en tyrkisk sport som har vært vanlig i Tyrkia i mange hundre år.

Kamelbryting

Det er ikke bare mennesker som bryter i Tyrkia. Det finnes også brytekamper mellom kameler. Du kan kjøpe billett til en slik brytekamp for å se hvilke kamel som legger den andre i bakken først. De som driver med denne sporten mener at kamelen ikke har vondt av dette. Men mange som jobber i dyrebeskyttelsen mener noe annet...

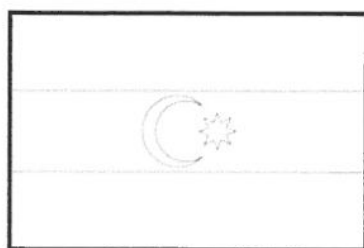

Pinner og hester

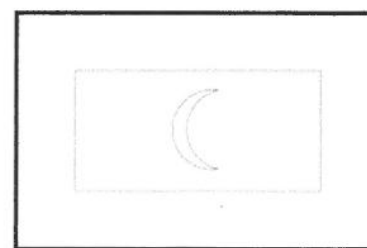
Jereed er en tradisjonell sport i Tyrkia. Det er to personer som kjemper mot hverandre på hesteryggen. Ridderne får poeng ved å kaste pinnene og treffe spillerne på det motsatte laget. I dag har pinnene gummi på tuppene for å redusere skader.

Tyrkias flagg i dag

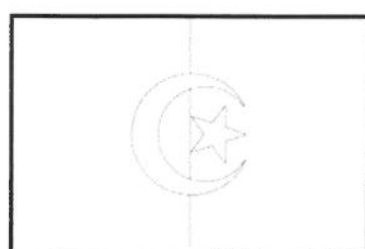
Kopier flagget til Tyrkia og farg det rødt. La månen og stjernen være hvite.

Azerbaijan

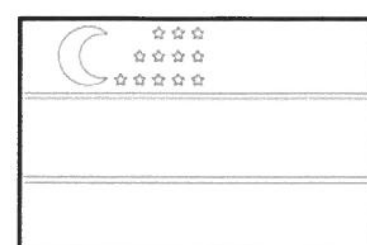
Maldives

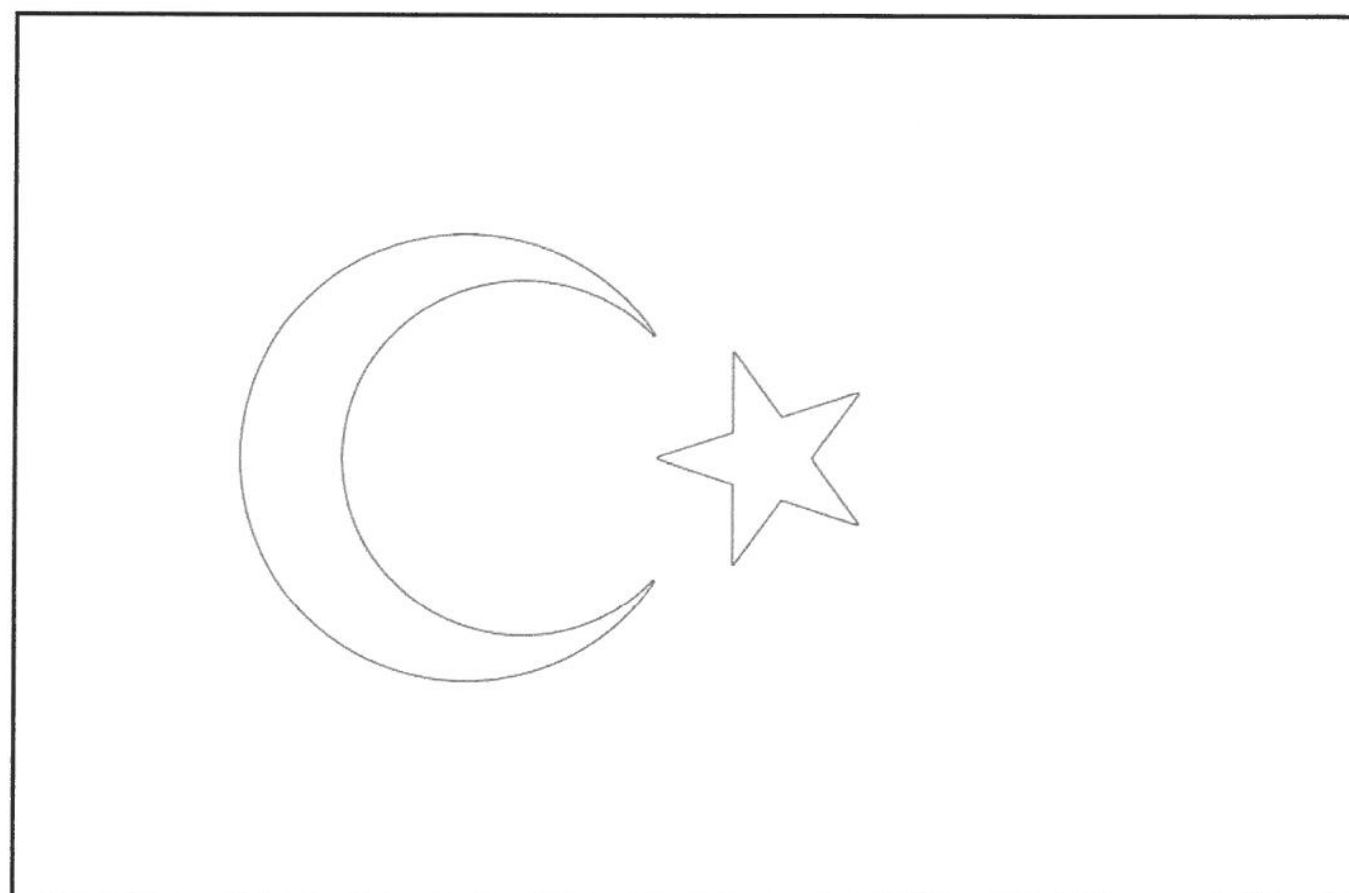
Algeria

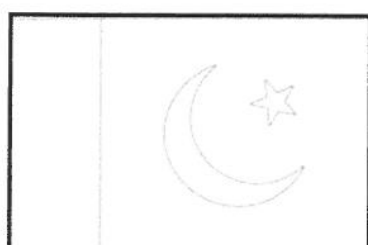
Mauritania

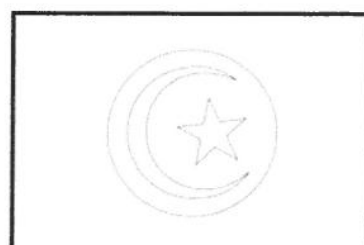
Uzbekistan

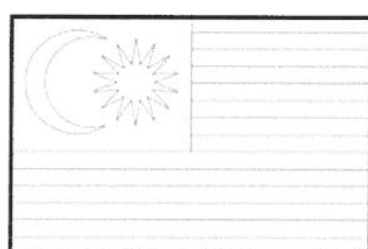
Turkey

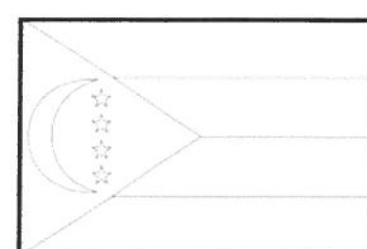
Pakistan

Tunisia

Malaysia

Comoros

Historien om Miriam historie 5

Miriam var lei seg. Hennes far var død og hun savnet ham så veldig!

Miriam var 8 år, og bodde i Tyrkia sammen med familien sin. Hun hadde en søster på 13 år, Michal Janina, og en bror, Lucas, som var 10 år. Hennes far, Tillman, og hennes mor, Susanne, kom til Tyrkia fra Tyskland på 1990 tallet for de ønsket å fortelle menneskene som bor der om Guds kjærlighet.

Tillman hjalp andre kristne med å lage en ny Tyrkisk bibel, slik at menneskene her kunne lese bibelen på sitt eget språk. Barna gikk på skolen her, og de snakket tyrkisk, tysk og litt engelsk.

En påske kom det noen unge menn til gudstjenesten som Miriam og familien hennes var på. De sa at de ønsket å vite mer om Jesus. De besøkte også Tilmann og to andre kristne der de jobbet med å oversette bibelen. Da de kom dit viste det seg at de ikke var interessert i Jesus, men ønsket å ødelegge for de kristne.

De slo dem, og senere døde all tre av skadene de fikk.

Etter at faren døde, var ikke Miriam bare lei seg, hun var også veldig sint!

Miriam så på moren sin, og forstod ikke hvorfor ikke hun også var sint! Da Miriam spurte henne svarte hun noe rart: «Det er Gud som gir meg fred. Jeg vet at pappa er i himmelen hos Jesus. Gud har tilgitt oss så mye at vi må også tilgi. De som angrep far visst ikke hva de gjorde!»

Hva synes du om dette svaret? Det høres rart ut å tilgi den som gjorde noe så stygt. Har du noen gang opplevd at noen gjorde noe som var stygt mot deg? Hva tenkte du om tilgivelse da?

Miriam er fortsatt lei seg for at faren hennes er borte. Men hun jobber hele tiden med å lære om tilgivelse. Miriam og familien hennes ber for de som drepte hennes far. Jesus sa: Be for dem som ... forfølger dere. (Matt 5:44)

Susanne, Miriams mor, visste at Gud hjalp familien med å lære tilgivelse. Hun er så takknemlig for mennesker som ber for dem. Kanskje vi også kan være med og be for familien til Miriam!

Syng en Tyrkisk sang

Do You Know How Precious You Are? A Turkish Song

Biliyormusun, çok değerlisin

Bi - li - yor - mu - sun, çok de ğer - li - sin. Bi - li - yor - mu - sun, bir
Bih-lih-yor-moo-soon, chohk deh-gehr-lih-sihn. Bih-lih-yor-moo-soon, beer

in - ci - sin. Bi - li - yor - mu - sun, çok de ğer - li - sin, Tan - ri - nin e - lin - de -
ihn-jih-sihn. Bih-lih-yor-moo-soon, chohk deh-gehr-lih-sihn. Tan-ruh-nihn eh-lihn-deh-

sin. Tan - ri - nin e - lin - de - sin.
sin. Tan-ruh-nihn eh - lihn - deh - sin.

Pronunciation:

Bih-lih-yor-moo-soon, chohk deh-gehr-lih-sihn
Bih-lih-yor-moo-soon, beer ihn-jih-sihn
Bih-lih-yor-moo-soon, chohk deh-gehr-lih-sihn
Tan-ruh-nihn eh-lihn-deh-sihn
Tan-ruh-nihn eh-lihn-deh-sihn

Translation

Do you know how precious you are?
Do you know that you are a pearl?
Do you know how precious you are?
You are in God's hand.
You are in God's hand.

Learn Three Turkish Words

"Yes" is pronounced "eh-VEHT."
"No" is pronounced "HAH-yurr."
"Jesus" is pronounced "EE-suh."

I Johannes åpenbaring leser vi om at Gud fortalte Johannes om å skrive brev til syv kirker som lå i ulike byer i dagens Tyrkia. De syv byene er skrevet opp i skjema under, og ved siden av ser du hva de byene heter i dag.

NAVNET PÅ BYEN I BIBELSK TID	NAVN PÅ BYEN I DAG
Thyatira	Akhisar
Sardis	Sart
Pergamos	Bergama
Smyrna	Izmir
Efesus	Selcuk
Filadelfia	Aleshir

Instruksjoner

De syv kirkene er nevnt i kapittel 2 og 3 i Johannes Åpenbaring. Efesus er den første kirken som blir nevnt. Det står en «A» ved siden av Efesus som du ser på kartet på neste side. Ved hjelp av bibelen din, finn den andre menigheten som er nevnt og skriv «B» ved siden av den. Skriv en «C» ved den tredje menigheten og en «D» ved den fjerde osv. Legg merke til hvordan byene og når de er nevnt i Johannes åpenbaring er plassert. Her er det orden!

7 Churches in Revelation

★
Sardis
(Sart)

★
Thyatira
(Akhisar)

★
Pergamas
(Bergama)

★
Philadelphia
(Alasehir)

★
Smyrna
(Izmir)

★
A
Ephesus
(Selcuk)

★
Laodicea
(Denizli)

Semas spesielle år historie 6

Livet til Sema ble helt forandret da hun var 12 år.

Det året fikk hun lov til å begynne på skolen! Mange familier som bor på landsbygda i Tyrkia, vil ikke sende jentene i familien til skolen. «Vi trenger dem blant annet til å gjøre rent i huset» sier foreldrene om døtrene sine. «De begynner jo ikke å jobbe allikevel. De vil bare gifte seg. Hvorfor skal de gå på skolen da?»

Men Sema syntes det var veldig kjedelig å bare være hjemme, og hun var så glad da foreldrene hennes sa at hun kunne begynne på skolen! Enda hun var mye eldre enn de andre barna i klassen brydde hun seg ikke om det. Hun var bare veldig glad for å få gå på skolen. Tyrkiske myndigheter oppmuntrer foreldre til å sende barn på skolen, og heldigvis er det flere og flere barn som begynner på skolen fra landsbygda.

En annen ting hendte også det året. En kristen fortalte henne om Jesus, og gav henne en bibel. Det var første gang Sema hadde sett en bibel.

Siden Sema hadde begynte på skolen kunne hun nå lese litt i bibelen, for tidligere kunne ikke Sema lese. Men det var likevel ganske vanskelig å lese for mange av ordene var vanskelig å forstå. Hun kunne ikke spørre foreldrene sine, for de ville ikke at hun skulle lese i bibelen.

Sema ble kjent med noen kristne som hjalp henne å lese i Bibelen, og hun ble kjent med Jesus og ønsket å bli en kristen. At frelsen var gratis for alle synes hun var vanskelig å forstå, men likevel hørtes det fantastisk ut! Hennes kristne venner fortalte at det betydde at alle som ønsket det kunne bli venn med Jesus!

Det som er trist er at Sema ikke kan fortelle til noen at hun har blitt en kristen. Ingen i familien hennes liker det, så hun må holde det helt for seg selv. Hun vet om noen andre kristne som ikke lenger får bo hos foreldrene sine, bare fordi de tror på Jesus. Sema er redd for at det skal skje med henne.

Håper dere kan være med og be for Sema og hennes vanskelig situasjon!

Pruting

Kjøpmenn i mange Tyrkiske butikker regner med at kundene skal prute på prisene. I denne leken kan du prøve å forhandle som en skikkelig tyrkisk kjøpmann. Kopier opp flere sider med «pengene» som du finner på nesten side. Fargelegg dem og klipp dem ut.

Sett opp et bord med plakaten «Butikk» e.l Hvis dere for eksempel har laget noe tyrkisk godteri kan dere bruke noen av disse som varer. Bytt på å være selger og kjøper.

[common.wikimedia.org](https://commons.wikimedia.org)

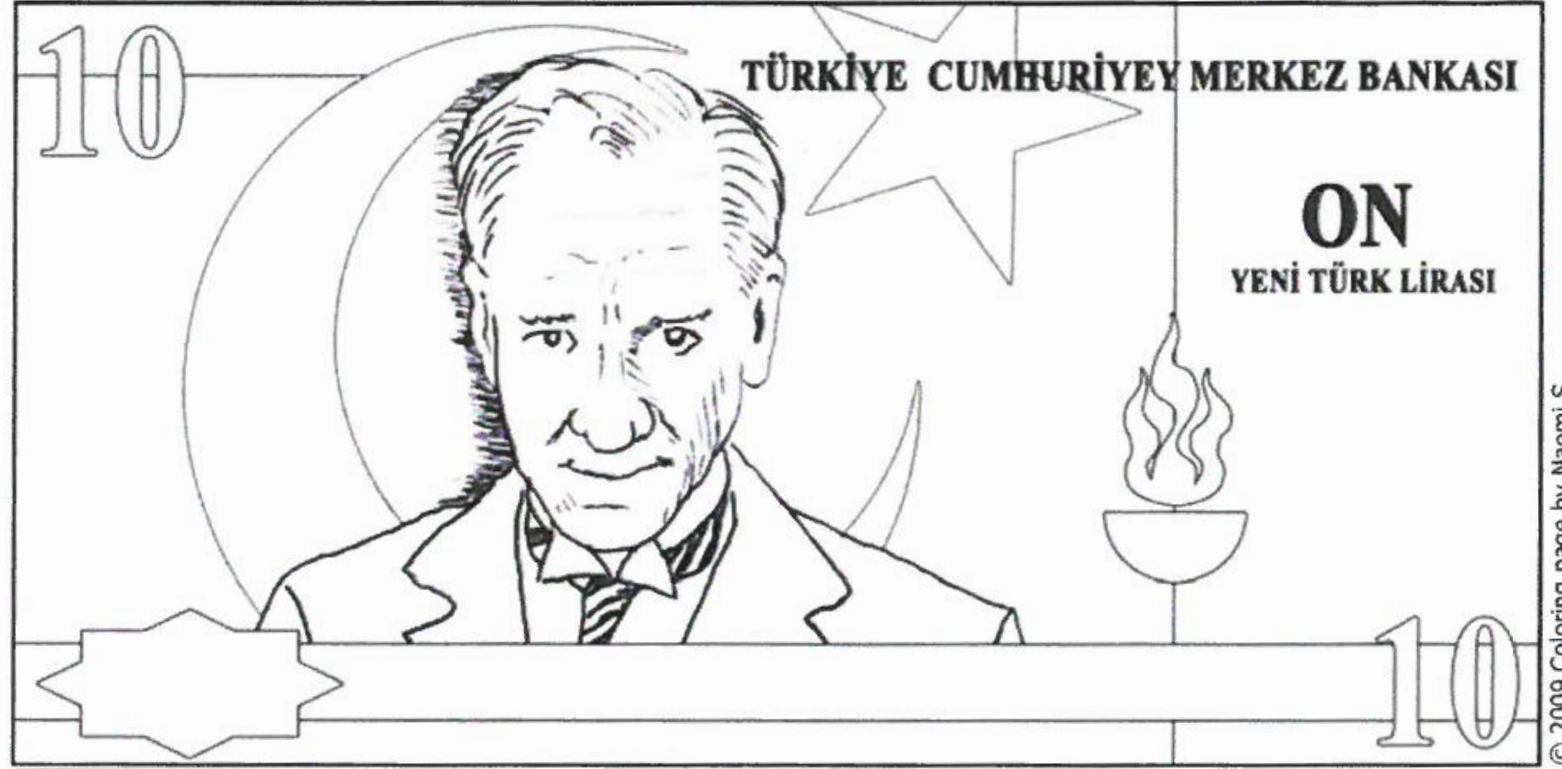
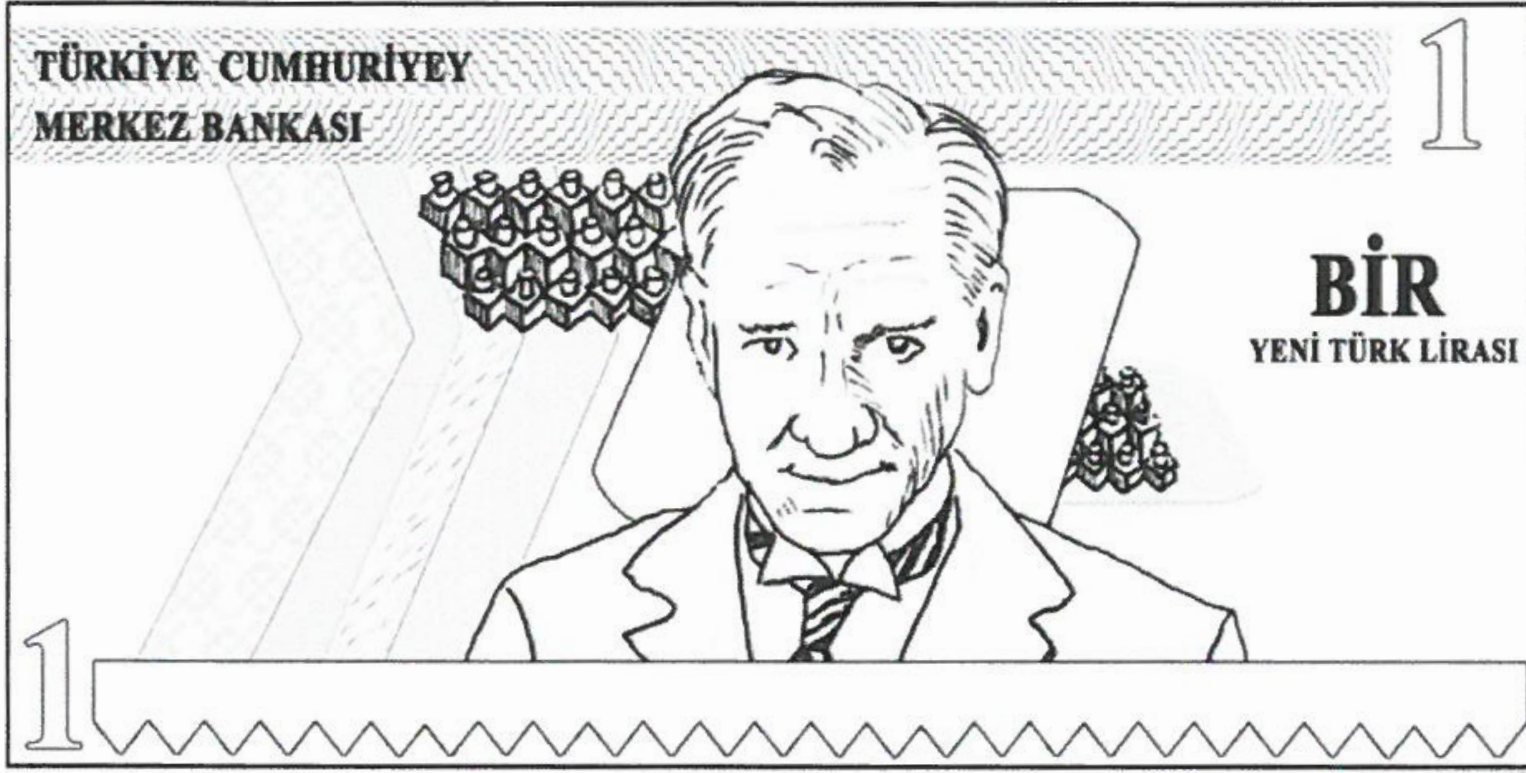
[common.wikimedia.com](https://commons.wikimedia.org)

Hvis den som selger ønsker syv lira for varen, sier han til kunden at varen koster 10 Lira. Kunden kan gi ulike grunner til at de bør få varen billigere. For eksempel «Jeg så den sammen varen solgt for mye mindre i en annen butikk», eller «det er sent på dagen og du bør akseptere tilbudet mitt hvis du vil selge denne i dag».

Selgeren forteller kanskje dermed kunden alle de bra tingene med varen som gjør at den bør koste mer. Litt etter litt nærmer de seg ved at selger går litt ned fra det han i utgangspunktet spurte om, og kjøperen går litt opp fra det han foreslo.

Kjøper og selger må prøve å gi kreative forslag til de prisene de har foreslått. De skal ikke fornærme hverandre. Hvis dere ønsker enda større utfordring kan dere bruke de Tyrkiske numrene under mens dere forhandler.

Nummer	Tyrkisk	Hvordan det uttales
1	bir	beer
2	iki	ih-KEE
3	uc	ooch
4	dort	doort
5	bes	behsh
6	alti	awl-TUH
7	yedi	yehd-DEE
8	sekiz	sehk-KEEZ
9	dokuz	doh-KOOZ
10	on	ohn

© 2009 Coloring page by Naomi S

